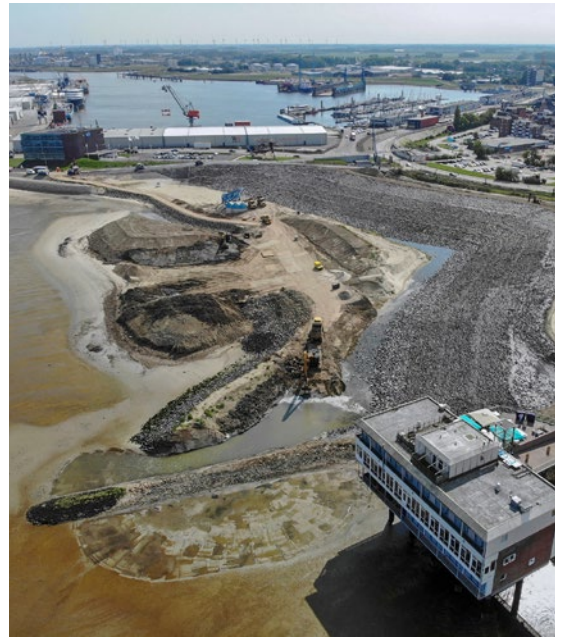
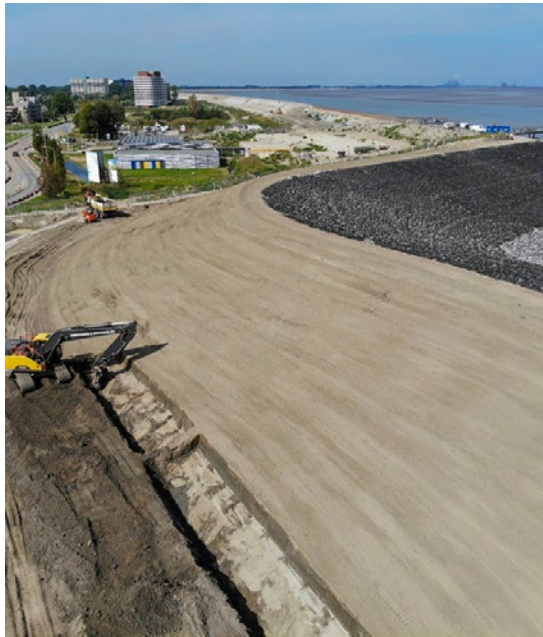

Factsheet
**Multifunctionele
Dijk**

Een multifunctionele dijk combineert verschillende maatschappelijke functies met de primaire functie van een dijk: het keren van water. Bij andere functies valt bijvoorbeeld te denken aan:

- energieopwekking met windmolens;
- functies in de dijk, zoals een restaurant of een parkeergarage;
- recreatie, zoals een uitkijkpunt of watersportvoorzieningen.

Een groot verschil met andere innovatieve dijken is dat een multifunctionele dijk niet vooral voor de waterveiligheid ontstaat. De multifunctionele dijk is vaak het resultaat van aanvullende wensen of plannen in de omgeving, oftewel het benutten van koppelkansen. Het voordeel daarvan is dat het zo soms mogelijk is om aanvullende financiering te vinden voor extra opties bij de versterking van de dijk. Ook dragen koppelkansen bij aan maatschappelijk draagvlak.

De resultaten van dit onderzoeken geven inzichten in het proces en mogelijke verbeteringen daarvan voor multifunctionele dijken. Het onderzoek richtte zich vooral op de rolopvatting van Wetterskip Fryslân in twee situaties:

- Het waterschap is zelf initiatiefnemer van een project waar andere initiatiefnemers bij aanhaken. Een voorbeeld hiervan is het project Dijkversterking Eemshaven-Delfzijl/Marconi.
- Het waterschap neemt (actief of passief) deel aan een initiatief van een derde partij. Voorbeelden hiervan zijn de ontwikkelingen bij Holwerd aan Zee en De Nieuwe Afsluitdijk/Westerzeedijk Harlingen.

Onderzoeksvragen

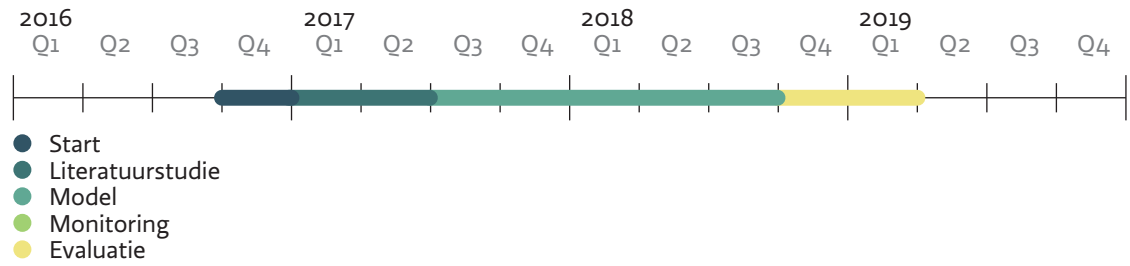
De onderzoeksvragen hadden betrekking op zes thema's: techniek/waterveiligheid, juridisch, ruimtelijk, economisch, samenwerking en beheer.

- *Techniek/waterveiligheid:* welke type functies zijn technisch goed toepasbaar in een dijk met behoud van de primaire waterkeringsfunctie? Welke type functies leveren een bijdrage aan de waterkerende functies van een dijk?
- *Juridisch:* Wat is er binnen de bestaande regelgeving mogelijk?
- *Ruimtelijk:* Welke locaties in Dijkkring 6 lenen zich vooral voor een multifunctionele dijk? Wat zijn de mogelijkheden voor een multifunctionele dijk in Dijkkring 6 of ergens anders?
- *Economisch:* Hoe verhouden de extra kosten van een multifunctionele dijk zich tot de extra baten? Wat is de maatschappelijke meerwaarde van een multifunctionele dijk?
- *Samenwerking:* Hoe betrek je de omgeving in het proces en hoe creëer je draagvlak? Hoe ziet het proces om te komen tot een multifunctionele dijk eruit?
- *Beheer:* Hoe kan het beheer van de dijk worden gegarandeerd?

**Aanpak van
het onderzoek**

Het onderzoek bestond uit het verzamelen en analyseren van alle beschikbare literatuur over en voorbeelden van functiecombinaties en multifunctionele keringen. Daarnaast past het dijkversterkingsproject Eemshaven-Delfzijl een multifunctioneel dijkconcept toe, door middel van de aanleg van onder andere een stadsstrand (project Marconi). Hierop is een lerende evaluatie gedaan vanuit de POV Waddenzeedijken.

Planning

Resultaten

Het project Marconi en andere multifunctionele dijkprojecten zijn geëvalueerd. De geleerde lessen zijn vermeld op zes factsheets. Zo kunnen ze van waarde zijn voor iedereen die met een multifunctionele dijk aan de slag wil. Daarnaast is er een evaluatie van het bestuurlijke proces Marconi gemaakt. Op basis van bovenstaande resultaten is door de POV Waddenzeedijken een advies (Handreiking Multifunctionele Dijk) geschreven aan de waterschappen, om de bestuurlijke betrokkenheid bij dijkversterkingsprojecten te gaan organiseren. Voor Wetterskip Fryslân is de dijkversterking Koehool-Lauwersmeer een goede mogelijkheid om het advies in de praktijk te brengen.

Contact

Jan Hateboer

e jhateboer@wetterskipfryslan.nl

t 06 46 17 24 40

Op de website van de POV Waddenzeedijken vindt u meer informatie en de rapporten en (tussen)resultaten van de verschillende onderzoeken: www.pov-waddenzeedijken.nl. De documenten zijn ook te vinden in de Kennisbank van het HWBP: <https://www.hoogwaterbeschermingsprogramma.nl/documenten+openbaar>

De waterschappen Hunze en Aa's, Noorderzijlvest en Wetterskip Fryslân voerden de POV-Waddenzeedijken uit onder de paraplu van het Hoogwaterbeschermingsprogramma. In dit programma werken Rijk en waterschappen samen om Nederland te beschermen tegen overstromingen, nu en in de toekomst.